

Františkovo slovo

č. 135

Kardinál Müller: Papež interpretuje biskupy, nikoli biskupové papeže

Papež František: kapitalismus zná filantropii, ale nikoli společenství

Světlo naší víry darováním nehasne, ale sílí

Křesťan je otrokem lásky, nikoli povinnosti

Poselství papeže Františka k postní době

Žena učí lásce, která činí svět krásným

V pokušení se nediskutuje, nýbrž modlí

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Kardinál Müller: Papež interpretuje biskupy, nikoli biskupové papeže

Vatikán. Exhortaci *Amoris Laetitia* je nutné číst vcelku. Cizoložství je vždycky smrtelný hřích a biskupové, kteří v tomto působí zmatky by si měli nastudovat učení církve. Musíme pomáhat hříšníkovi k překonání hříchu a k nápravě. Jednota křesťanů? Důležitá, ale nesmí se změnit v relativismus. Není možné pořádat výprodej svátostí, ustanovených Ježíšem. Bez věrouky neexistuje církev. Kardinál Gerhard Ludwig Müller, prefekt Kongregace pro nauku víry, vstupuje jasnými slovy do církevní debaty v rozhovoru, který s ním pro únorové číslo měsíčníku „*Il Timone*“ (plný český překlad ZDE) vedli Riccardo Cascioli a Lorenzo Bertocchi.

První část rozhovoru se týká nauky církve. Kardinál Müller vysvětluje, že poznání Božího zjevení je pro člověka tím nejpodstatnějším. Patří totiž k bytostnému tíhnutí člověka k pravdě a zároveň je znamením naděje, překračujícím lidskou omezenost, protože odpovídá na otázky odkud pocházím, kam směřuji a jaký je smysl utrpení a smrti. „Bůh se zjevil ve Svém vtěleném Slově, Ježíši Kristu, a to znamená, že se můžeme podílet na poznání, jaké má Bůh sám o sobě: poznávat Boha je první a základní dimenze víry, protože víra není pouze zbožný cit, iracionální spoléhání, ale víra je především poznáním Boha,“ říká prefekt Kongregace pro nauku víry. Proto je věrouka naprosto nezbytná, je základem celého života církve, jinak se z ní stane pouze nevládní či charitativní organizace, dodává.

Špatná pověst věrouky je dědictvím racionalismu 18. století, reaguje kardinál Müller na otázku po rozšířené skepsi vůči nauce církve, považované leckdy za pouhá moralizování a zákonictví. Položení důrazu na rozum, který chce všechno nitrosvětské pochopit a vysvětlit, se promítlo do reflexe nad jeho nemohoucností vůči transcendenci. Víra byla proto redukována na sentiment anebo vykázána pouze do morální sféry. Zjevení se tak stalo v podstatě nadbytečné – říká kardinál Müller. Už První vatikánský koncil na tyto tendence odpověděl v konstituci „*Dei Filius*“, která poukazuje na vztah rozumu a víry a konstatuje, že rozum je schopen dosáhnout toho, co přesahuje smyslovost. „V katolické teologii tedy musíme zdůrazňovat, že víra je podílem na Božím Logu, a proto je vždy nutné zdůrazňovat racionálnost aktu víry. Je to věc důležitá pro naši dobu, která si nárokuje úplné poznání o hmotě a zdá se být téměř hrdá na to, že neví nic o tom, co se týká otázek schopných dát smysl existenci“ – zdůrazňuje kardinál Müller.

Boží milost nezávisí na nás, kteří jsme jejími nástroji, vysvětluje prefekt nejvýznamnějšího vatikánského úřadu, v odpovědi na dotaz, jak se dívat na skandály dnešní doby a jak rozlišovat mezi lidskou křehkostí a pokladem víry. Kardinál Müller připomíná spor s donatisty, kteří ve třetím století spojovali platnost svátostí s osobou toho, kdo je vysluhuje. Sv. Augustin spolu s celou církví tehdy zastával názor, že Boží milost působí nezávisle na těch, kdo jí slouží. Varuje nicméně také před opačným extrémem, který se projevil v některých protestantských odnožích, totiž před naprostým popíráním lidského prostřednictví v církvi. Bůh předává svoji milost skrze prostá znamení, jako je voda při křtu, a využívá přitom jako nástroj člověka a nikoli anděla – jak napsal sv. Tomáš. Vyplývá to z charakteru naší přirozenosti, která je tělesná, společenská a dějinná. Máme si vzít za svou Kristovu pokoru, s níž přišel v našem těle a chtěl předávat svoji milost skrze „tělo“ apoštolů a jejich nástupců. Jsme povoláni přijímat tuto konkrétnost milosti – nikoliv si představovat, že si budeme vybírat papeže, biskupa nebo faráře v katalogu podle svých přání, glosuje kardinál Müller.

Významnou pasáž věnuje prefekt Kongregace pro nauku víry vztahu mezi věroukou a osobním svědomím. „Všichni musejí následovat své svědomí, ale svědomí je termín, který vyjadřuje vztah, relaci. Nikoli ke mně samému, nýbrž k Druhému. Svědomí stojí před druhým a pro nás samozřejmě, tímto druhým může být jedině Bůh, který je naším Stvořitelem a Spasitelem a který nám dal příkázání, nikoli proto, aby nás rozčilil nebo kontroloval, ale aby osvěcovala cestu. Příkázání jsou orientací k Dobru, k dosažení našeho cíle: jsou cestou, ale také metou. Platí to pro morálku, ale také pro věrouku, protože poznání pravdy máme tehdy, když jako lidé pochopíme, že musíme *ob-audire* – naslouchat v postoji před – Božím Slovem, které nás osvěcuje. Jde o povolání k věčnému vztahu mé osoby s Osobou Boží,“ vysvětluje kardinál Müller.

Závěrečná část rozhovoru se věnuje problémům, které vyvstaly kolem často protichůdných interpretací postsynodální exhortace papeže Františka „*Amoris laetitia*“. Jak zdůrazňuje kardinál Müller, dokument je nutné číst ve světle celého učení církve. Poukazuje na to, že součástí svátosti smíření je také zkroušenost srdce, předsevzetí více nehřešit, odsouzení hříchů a zadostiučinění. Pokud je penitent neakceptuje, svátost se neuskuteční, dodává – a nešetří ostrými slovy na adresu těch, kdo svévolně

rozvolňují učení církve: „My jsme povoláni pomáhat lidem, aby postupně dosáhli plnosti svého vztahu k Bohu, ale nemůžeme slevovat. Nelíbí se mi a není správné, že mnoho biskupů interpretuje „*Amoris laetitia*“ podle svého vlastního způsobu chápání papežova učení. To není v linii katolické nauky. Papežovo magisterium interpretuje jedině on sám nebo k tomu využívá Kongregaci pro nauku víry. Papež interpretuje biskupy, nikoliv biskupové papeže. To by převracelo strukturu katolické církve. Všem těm, kdo mluví příliš, doporučuji, aby nejprve prostudovali učení (koncilů) o službě papeže a biskupů a nezapomněli ani na učení o sedmi svátostech... Biskup, jako učitel Slova, musí být sám na prvním místě dobře formován, aby nenastalo riziko, že slepý povede za ruku další slepce“ – varuje kardinál Müller.

Prefekt Kongregace pro nauku víry se vyjadřuje také k obvyklému argumentu zastánců liberální interpretace „*Amoris laetitia*“, totiž že jde o rozvoj dogmatu. Odkazuje je na pojednání bl. Johna Henryho Newmana nebo Josepha Ratzingera, která tento koncept analyzují v katolickém smyslu. Co je dogmaticky definováno, nemůže být popřeno, a základem homogenního rozvoje dogmatu je zachování základních principů, zdůrazňuje kardinál Müller. Jako příklad uvádí, že vzhledem k tomu, že církev definuje manželství jako nerozlučný svazek jednoho muže a jedné ženy, polygamie není rozvojem monogamie, nýbrž jejím narušením. „Proto můžeme říci, že *Amoris laetitia* chce pomáhat lidem, kteří žijí v situaci, jež není ve shodě s morálními a sakramentálními principy katolické církve a kteří chtějí tuto neregulární situaci překonat. Není však samozřejmě možné omlouvat je v této situaci. Církev nemůže nikdy ospravedlňovat situaci, která není ve shodě s Boží vůlí“ – dodává kardinál Müller.

Na poslední otázku, jak řešit chaos, který vzniká kvůli různosti interpretací exhortace *Amoris laetitia*, prefekt Kongregace pro nauku víry odpovídá – (citujeme v plném znění):

„Všem doporučuji, aby se nad ní zamýšleli v první řadě na základě studia učení církve, počínaje Božím slovem v Písmu svatém, které je velmi jasné pokud jde o manželství. Doporučil bych také, aby nevstupovali do žádné kazuistiky, která může snadno vyvolat nedorozumění; zejména typu: odumřelá láska, odumřelo také manželské pouto. Toto jsou sofismata: Boží slovo je velmi jasné a církev neakceptuje sekularizaci manželství. Úkolem kněží a biskupů není vytvářet zmatek, nýbrž objasňovat. Není možné odkazovat pouze na malé pasáže z „*Amoris laetitia*“, nýbrž je nutné číst všechno v celku, s cílem učinit pro lidi přitažlivější evangelium manželství a rodiny. Zmatenou interpretaci nevyvolala *Amoris laetitia*, nýbrž někteří její zmatení interpreti. Všichni musíme chápat a přijímat učení Krista a jeho církve a zároveň být připraveni pomáhat druhým k jeho pochopení a uvádění do praxe, rovněž v těžkých situacích. Manželství a rodina jsou základní buňkou církve a společnosti. Abychom vrátili naději lidstvu postiženému silným nihilismem, je nutné, aby tato buňka byla zdravá.“ To byla slova kardinála Gerharda Ludwiga Müllera z rozhovoru pro italský měsíčník „*Il Timone*“.

Papež František: kapitalismus zná filantropii, ale nikoli společenství

Vatikán. Papež František přijal ve vatikánské Aule Pavla VI. 1100 účastníků setkání pořádaného hnutím Fokolare pro podnikatele zapojené do projektu „Ekonomika společenství“. Projekt inspirovaný sociálním učením církve a prvotními křesťanskými obcemi povstal z iniciativy Chiary Lubichové v 90. letech minulého století. Dnes sdružuje přes 800 podniků ve více než 40 zemích, včetně [České republiky](#).

„Jsem rád, že vás mohu přivítat, jako představitele projektu, kterým mě už dlouho upřímně zajímá“ – řekl hned v úvodu papež František. Ekonomika a společenství jsou dnešní kulturou vnímány často jako protikladné koncepty. Když vnášíte do ekonomiky dobré zárodky společenství, zavádíte hlubokou změnu do způsobu vnímání a života podniku, zdůraznil František. Svou promluvu rozvrhl do tří bodů, ve kterých se věnoval roli peněz, chudobě a růstu projektu v budoucnosti.

Mnohokrát jsem mluvil o penězích jako o modle, řekl papež a připomněl, že prvním veřejným Ježíšovým činem podle Janova evangelia bylo vyhnání kupců z chrámu (*Jan 2, 13-21*). Jak tedy být obchodníky, které Ježíš nevyhání? – ptá se papež František:

„Peníze jsou důležité zejména, když se jich nedostává a závisí na nich jídlo, škola a budoucnost dětí. Stávají se však modlou, pokud se stávají cílem. Lakota není náhodou jednou z hlavních neřestí, je hříchem modloslužby, protože hromadění peněz jako takových se stává cílem jednání. Když kapitalismus činí z úsilí o zisk svůj jediný cíl, hrozí, že se stane modloslužebnou strukturou, jakousi formou kultu.“

Papež připomíná zbožštění hazardu, který ničí miliony rodin na světě. Připomíná, že spoléhání na peníze funguje jako náhražka věčného života a iluze překonání smrti. Nejlepším způsobem, jak neučinit

z peněz modlu, je podělit se o ně s druhými, dodal „Když sdílíte a dáváte své zisky, činíte akt svrchovaně duchovní. Říkáte tak totiž penězům: nejste Bohem“- dodal František a obrátil pozornost k tématu chudoby.

„Kapitalismus – a nikdy to nebude zdůrazněno dostatečně – neustále produkuje ty odepsané lidi, o které chce pak pečovat. Hlavním etickým problémem tohoto kapitalismu je vytváření odepsaných, kteří jsou následně ukrýváni nebo opečováváni tak, aby nebyli na očích. Pro civilizaci je jednou z těžkých forem chudoby to, že už nedokáže vidět své chudé...

Letadla znečišťují atmosféru, ale za malý podíl z ceny letenky se vysazují stromy... Společnosti provozující hazard financují kampaně za léčbu patologických hráčů, které samy vytvořily. A až začnou zbojařské podniky financovat nemocnice pro děti zmrzačené jejich bombami, dosáhne tento systém svého vrcholu.

Pokud má být ekonomika společenství věrná svému charismatu, nesmí pouze pečovat o oběti, nýbrž budovat systém, kde je obětí stále méně a kde – pokud možno - už vůbec nejsou.“

Je nutné směřovat ke změně pravidel hry ekonomicko-sociálního systému. Nestačí následovat milosrdného Samaritána z evangelia – pokračoval papež František. Vybídl podnikatele, aby se snažili zasáhnout proti strukturám hříchu, které produkují jak lupiče, tak i oběti. Za vzor jim dal milosrdného otce, který v podobenství o marnotratném synu přijímá ty, kdo chybili.

V třetím bodu promluvil papež o budoucnosti hnutí Ekonomika společenství, které – jak řekl - je sice numericky velmi malé, vzhledem ke světovému kapitálu, nicméně ke změně života není zásadní počet. Důležité je, aby sůl neztratila chuť a kvas nepřišel o svou kvalitu – připomněl s odkazem na evangelijní podobenství papež František.

„Pokaždé, když lidé a národy, ba dokonce i církve, chtěly zachraňovat svět skrze početní nárůst, vyprodukovaly struktury moci zapomínající na chudé. Zachraňujme ekonomiku tak, že zůstaneme prostou solí a kvasem. Je to obtížná práce, protože v běhu času všechno pozbývá hodnotu. Co dělat, abychom nepřišli o aktivní princip, o »enzym« společenství? (...) Živý princip evangelia zůstává aktivní jedině tehdy, když ho darujeme. Pokud ho žárlivě držíme pouze pro sebe, zplesniví a umře. Ekonomika společenství bude mít budoucnost, pokud ji darujete všem a nezůstane pouze u vás »doma«. (...) Prvním darem, který podnikatel dává, je on sám. Vaše peníze, jakkoliv jsou důležité, jsou příliš málo. (...) Dnešní ekonomika, chudí a mladí lidé potřebují především vaši duši, vaše uctivé a pokorné bratrství, vaše odhodlání žít - a teprve potom vaše peníze.“

Kapitalismus zná filantropii, ale nikoliv společenství, dodal Svätý otec. Nejde o to dávat část svých příjmů jako drobky ze stolu. Avšak i pět chlebů a dvě ryby mohou nasytit zástupy, pokud jsou darováním celého našeho života, řekl papež František a dodal, že nedáváme-li všechno, v logice evangelia nikdy nedáváme dost. Na závěr povzbudil podnikatele z projektu Ekonomika společenství, aby pokračovali ve své cestě s odvahou, pokorou a radostí a popřál jim, aby byli nadále zrnem, solí a kvasem jiné ekonomiky, ekonomiky Království, kde se bohatí dokáží dělit o své bohatství a chudí jsou nazýváni blahoslavenými.

Angelus

5.2.2017

Světlo naší víry darováním nehasne, ale sílí

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Během těchto nedělí nám liturgie nabízí takzvané *horské kázání* z Matoušova evangelia. Minulou neděli to byla Blahoslavenství, a dnes klade důraz na slova, jimiž Ježíš popisuje poslání, které mají ve světě Jeho učedníci (srov. Mt 5,13-16). Používá přitom metafory *solí* a *světla*, a Jeho slova jsou určena učedníkům každé doby, tedy také nám.

Ježíš nás vybízí, abychom byli odleskem Jeho světla prostřednictvím dobrých skutků, a říká: „Tak ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích“ (Mt 5,16). Tato slova zdůrazňují, že jako praví učedníci Toho, který je Světlem světa, jsme rozpoznatelní nikoli ve slovech, nýbrž ve skutcích. Především naše jednání totiž zanechává u druhých nějaký dojem – v dobrém i ve zlém. Máme tedy úkol a odpovědnost za obdržený dar. Světlo víry, které je v nás skrze Krista a působením Ducha svatého, nesmíme zadržovat jako by bylo naším vlastnictvím. Jsme naopak

povolání nechat je ve světě zazářit a rozdávat je druhým dobrými skutky. Svět velice potřebuje světlo evangelia, jež proměňuje, uzdravuje a zaručuje spásu tomu, kdo jej přijme. Toto světlo máme roznášet svými dobrými skutky.

Světlo naší víry darováním nehasne, ale sílí. Může však skomírat, pokud je neživíme láskou a prokazováním lásky. Takto se stýká obraz *světla* a *solí*. Evangelium nám totiž říká, že jakožto Kristovi učedníci jsme také „solí země“ (Mt 5,13). Sůl je element, který dodává chuť a uchovává pokrm před zkažením – v Ježíšově době neexistovali ledničky! Posláním křesťanů ve společnosti je tedy dodávat „chuť“ životu vírou a láskou, jež nám daroval Kristus, a zároveň chránit před znečišťujícími zárodky sobectví, závisti, pomlouvačností apod. Tyto zárodky ničí tkanivo našich komunit, které mají naopak zářit jako místa přívětivosti, solidarity a smíření. K plnění tohoto poslání je zapotřebí, abychom nejprve my sami byli vysvobozeni ze zhoubné degenerace mondénních vlivů odporujících Kristu a evangeliu. A toto očišťování nikdy nekončí, je nutné jej provádět neustále a každý den!

Každý z nás je povolán být v prostředí svého každodenního života *světlem* a *solí* a vytrvat v poslání obrozovat lidství v duchu evangelia a v perspektivě Božího království. Vždycky nám bude svojí ochranou nápomocná Nejsvětější Panna Maria, první Ježíšova učednice a vzor těch věřících, kteří prožívají dějiny svého povolání a poslání každý den. Naše Matka ať nám pomáhá nechávat se stále očišťovat a osvěcovat Pánem, abychom se stali „solí země“ a „světlem světa“.

Kázání z Domu sv. Marty

6.2.2017

Křesťan je otrokem lásky, nikoli povinnosti

Vatikán. Kdo je rigidní, má strach před svobodou, kterou dává Bůh, má strach před láskou – konstatoval papež František v homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. Řekl také, že křesťan je v určitém smyslu „otrokem“ lásky, nikoli povinnosti, a vyzval věřící, aby se neskrývali do rigidity předpisů.

„Hospodine, můj Bože, jsi nadmíru veliký“. Papež si vzal podnět ke svému kázání ze Žalmu 104 (103), tedy zpěvu chvály na Boha Stvořitele. „Otec – řekl v úvodu – pracuje na divech stvoření a spolu se Synem pracuje na divech znovu-stvoření.“ Na dokreslení pak zavzpomínal, jak byl kdysi otázan jedním dítětem na to, co dělal Bůh předtím než stvořil svět. „Miloval,“ zněla papežova odpověď.

Proč tedy Bůh stvořil svět? – ptá se dále František a odpovídá: „Jednoduše proto, aby sdílel svoji plnost, měl koho obdarovávat a dávat účast na své plnosti. Podobně při znovu-stvoření, Bůh posílá svého Syna, aby vše znovu uspořádal, a vytvořil z ohavnosti krásu, z omylu pravdu a ze špatnosti dobro.“

„Když Ježíš říká: »Můj Otec je až dosud činný, i já jsem činný« (Jan 5,17), učitelé Zákona jsou pohoršeni a snaží se Jej za to zabít. Proč? Protože neuměli přijímat Boží věci jako dar, nýbrž jedině jako spravedlnost jako by si řekli: »Příkázání jsou tato, ale je jich málo, přiděláme další« - a místo aby otevřeli srdce, ukryli se, hledali skryš v rigiditě příkázání, jejichž počet rozmnožili na více než pět set... Nedovedli přijímat dar. A dar se přijímá pouze svobodou. Oni však byli rigidní a měli strach ze svobody, kterou nám dává Bůh; měli strach z lásky.“

Učitelé Zákona nesnesli Ježíšova slova, protože nechtěli být obdarováni – pokračoval papež.

„Proto dnes chválíme Otce: »Bože, jsi nadmíru veliký«. Mám tě rád, protože jsi mne obdaroval, zachránil, stvořil. Toto je modlitba chval, radostná modlitba, kterou se radujeme z křesťanského života. Nikoli tristní modlitba nerudného člověka, který nedovede přijmout dar, protože má strach ze svobody, která vždycky obdarovává. Takový umí jenom plnit povinnost. Je otrokem povinnosti, nikoli lásky. Když se staneš otrokem lásky, jsi svobodný! Takové otroctví je krásné! Tamti to však nedovedli.“

Existují tedy dva divy Páně – pokračoval papež. – Div stvoření a div vykoupení či znovu-stvoření. Ptejme se, jak přijímám to, co mi dává Bůh? Jak přijímám stvoření? Vážím si a opatruji stvoření?

„Jak přijímám vykoupení, odpuštění, které mi dal Bůh, když mne učinil synem skrze Svého Syna? Přijímám je láskou, něhou a svobodou? Anebo se schovávám do rigidity příkázání, která je vždycky »jistější«, ale nedává radost, protože nedává svobodu. Každý z nás se může zeptat, jak prožívá oba

tyto divy: stvoření a ještě více pak vykoupení. Ať nám dá Pán pochopit tuto velkou věc a umožní nám chápat to, co On dělal před stvořením světa, tedy miloval! Ať pochopíme Jeho lásku k nám a můžeme říci – jak jsme dnes recitovali - »Hospodine, můj Bože, jsi nadmíru veliký«, děkuji. Takto pokračujme dál.“

Končil papež František ranní kázání v kapli Domu sv. Marty.

7.2.2017

Poselství papeže Františka k postní době

Vatikán. „Slovo je dar. Druhý člověk je dar,“ tak nadepsal papež František své poselství k letošnímu postu. „Postní doba je příhodným časem k intenzivnějšímu duchovnímu životu prostřednictvím posvátných prostředků, které nám církve nabízí, totiž půstu, modlitby a almužny. Základem všeho je Boží slovo, které jsme povolání rozjímat v tomto čase s větší horlivostí,“ připomíná Svatý otec a předkládá věřícím tři témata vyvozená z podobenství o boháči a chudém Lazarovi (srov. Lk 16, 19-31).

Na prvním místě nám toto podobenství z Lukášova evangelia připomíná, že **druhý člověk je darem**. Papež si všimá, že evangelista v líčení charakterů obou postav věnuje daleko větší pozornost zoufalé situaci Lazara. Dokonce i jeho jméno je obdařeno hlubokou symbolikou, protože doslova znamená „Bůh pomáhá“. Zatímco boháč zůstává téměř neviditelný, chudák takto vystupuje z anonymity, nabývá jasných obrysů a dostává tvář. Díky tomu ho můžeme vnímat jako dar, „jako bytost chtěnou a milovanou, na kterou Bůh nezapomíná, navzdory jeho bídné situaci“.

Podobenství nás učí, že druhý člověk je darem, konstatuje římský biskup. Vybízí nás k otevření srdce pro druhého a k uznání jeho hodnoty, ať jde o člověka blízkého nebo neznámého chudáka. „Postní doba je příhodným časem k tomu, abychom otevřeli dveře každému potřebnému a rozpoznali v něm Kristovu tvář. Každý život, s nímž se setkáváme, je dar, a zaslouží si přijetí, úctu a lásku, zejména je-li slabý, připomíná papež.

Hřích oslepuje. V příkrém kontrastu líčí podobenství osobu boháče, anonymního člověka, charakterizovaného pouze přehnaným luxusem, v němž má zalíbení. Purpur byl vzácnější než stříbro a zlato, a proto byl vyhrazen božstvům a králům. Kment byl zvláštním typem plátna, který dodával držení těla téměř posvátný ráz – rozvíjí papež jediné atributy, které dal boháčovi svatopisec, spolu se zmínkou o každodenních hostinách. Boháč je tedy ztělesněním zkaženosti, způsobené hříchem, která se projevuje v lásce k penězům, marnivosti a pýše.

V chamtivosti spočívá hlavní důvod závisti, hádek a podezírání. Peníze se mohou stát dokonce předmětem modloslužby (srov. *Evangelii gaudium*, 55). Tato žádostivost činí boháče marnivým člověkem, jemuž záleží pouze na povrchních věcech, které jako maska zakrývají vnitřní prázdnotu. Předstupněm všech těchto projevů morálního úpadku pak je pýcha, zdůrazňuje František. Člověk, zkažený láskou ke svému bohatství, nevidí už nic jiného než sám sebe. Plodem přilnutí k penězům je tedy jistá slepota: boháč nevidí hladového chudáka, plného ran a sraženého k zemi ve svém ponížení. Právě tato postava ukazuje, proč evangelium tak zřetelně odsuzuje lásku k penězům: „Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Buď jednoho bude zanedbávat, a druhého milovat, nebo se bude prvního držet, a druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu,“ cituje papež z Matoušova evangelia (6,24).

Ve třetím bodu svého postního poselství, nadepsaném **Slovo je dar**, papež František připomíná závěrečnou část podobenství, která se odehrává na druhém břehu. Právě tím směrem nás odkazuje také obřad udílení popelce při zahájení postní doby, při kterém slyšíme „Pomni, že jsi prach a v prach se obrátíš“, připomíná papež. Dlouhý dialog boháče s Abrahámem, kterého nazývá „otcem“, ukazuje jeho život jako ještě rozporuplnější. Na zemi totiž neuznával žádného Boha, pouze sebe. Teprve nyní si povšimne také Lazara a prosí ho v podstatě o totéž, co mu sám na zemi upíral. Abrahám však vysvětluje, že na onom světě dochází k určitému vyrovnání, těžkosti života jsou vyváženy dobrem.

Závěr podobenství, v němž boháč prosí, aby Lazar varoval jeho ještě žijící bratry, pak je poselstvím adresovaným všem křesťanům. „Mají Mojžíše a Proroky, ať je uposlechnou!“ (v. 29) odvětí Abrahám s tím, že pokud je neposlouchají, nepřesvědčí je ani to, kdyby někdo vstal z mrtvých (srov. v. 31). Právě v tomto bodě se dostáváme k jádru boháčovy špatnosti, poukazuje papež František. Nevěnoval pozornost Božímu slovu a to ho vedlo k zapomenutí na lásku k Bohu a posléze k pohrdání bližním.

„Boží slovo je životnou silou, která dokáže obracet lidská srdce a znovu je orientovat k Boží osobě. Zavírání srdce před darem Boha, který promlouvá, má za důsledkem uzavřenost srdce k daru bratra,“ shrnuje papež František.

„Duch svatý kéž nás vede, abychom prošli pravou cestou obrácení a znovu objevili dar Božího slova, byli očištěni z hříchu, jenž nás oslepuje, a sloužili Kristu přítomnému v potřebných bratřích,“ – končí papež František své poselství k letošní postní době.

Kázání z Domu sv. Marty

9.2.2017

Žena učí lásce, která činí svět krásným

Vatikán. „Bez ženy by na světě nebyla harmonie“ – řekl papež František v homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. Podnětem mu bylo dnešní čtení z knihy Geneze (2,18-25) o stvoření ženy. Ačkoli jsou si muž a žena rovni a nikdo není nadřazen druhému – zdůraznil papež – je to žena a nikoli muž, kdo přináší na svět harmonii, která činí svět krásným.

Petrův nástupce pokračoval v reflexi nad stvořením na základě čtení z knihy Geneze, kterou nabízí liturgie v těchto dnech. Pán učinil všechny druhy živočichů, ale pro člověka se nenašla pomoc, byl sám. Bůh tedy seslal na člověka hluboký spánek, odňal mu žebro a stvořil z něj ženu, ve které muž rozpoznal tělo ze svého těla. „Než ji však spatřil – řekl papež – snil o ní. K pochopení ženy je nezbytné o ní předtím snít,“ dodal. „Častokrát o ženách mluvíme v kategoriích funkce: žena je kvůli tomu a tomu,“ poznamenal dále. „Žena však přináší bohatství, které muž nemá; žena vnáší do stvoření harmonii.“

„Když není žena, není harmonie. Mluvíme o maskulinní společnosti, kde chybí žena a v níž se říká: »Ano, žena je k mytí nádobí a k tomu a tomu...«. Nikoli! Žena existuje kvůli harmonii. Bez ženy není harmonie. Nejsou stejní, nikdo nikomu není nadřazen. Avšak harmonii nepřináší muž, nýbrž žena. Ona přináší harmonii, učí pohlázení a něžné lásce, která činí svět krásným.“

Papež František ve své homilii odlišil tři momenty: lidskou samotu, sen a úděl obou, totiž být jedno tělo. „Když jsem jednou na generální audienci zdravil jeden manželský pár, který slavil diamantovou svatbu – vyprávěl papež – zeptal jsem se jich: »Kdo z vás byl celý ten čas trpělivější?«

„Oni se dívali na mne a na sebe – nezapomenu ty jejich oči – pak se obrátili ke mně a oba společně odpověděli: »Jste zamilovaní.« Po šedesáti letech. Toto znamená být jedno tělo. A to je to, co přináší žena: schopnost se zamilovat, harmonii. Častokrát slýcháváme: »Je nezbytné, aby v této společnosti, v této instituci byla žena, která by dělala to a to...« Nikoli! Funkčnost není účelem ženy. Je pravda, že žena umí to či ono a také to dělá. Avšak účelem ženy je tvořit harmonii, a bez ženy na světě není harmonie. Vykořisťovat lidi je zločin proti lidskosti, to je pravda. Ale vykořisťovat ženu je víc, znamená to ničit harmonii, kterou chtěl světu dát Bůh.“

Vykořisťovat ženu je tudíž nejenom zločin, nýbrž destrukce harmonie – pokračoval papež, který pak obrátil pozornost k dnešnímu evangeliu (Mk 7,24-30), které popisuje, jak jedna pohanská žena - Syroféničanka – prosí Ježíše o uzdravení své dcery. Pán jí však dá odpověď, která se na první pohled jeví jako odmítnutí: »Nech najíst napřed děti! Není přece správné vzít chléb dětem a hodit ho psíkům.« Žena však naléhá a dosáhne tak pro svou dceru uzdravení.

„Je to velký dar Boží, že nám dal ženu. V evangeliu jsme slyšeli, čeho je schopna žena. Je odvážná! Postupovala odvážně. Ale je v tom víc: žena je harmonie, poezie a krása. Bez ní by svět nebyl tak krásný, nebyl by souladný. Líbí se mi myšlenka, která je však zcela osobní, že Bůh stvořil ženu, abychom všichni měli matku.“

Končil papež František dnešní ranní kázání v Domě sv. Marty.

Kázání z Domu sv. Marty

10.2.2017

V pokušení se nediskutuje, nýbrž modlí

Vatikán. Ve slabé chvílce pokušení, které máme všichni, nám Ježíšova milost pomáhá, abychom se neskrývali před Pánem, nýbrž abychom prosili o odpuštění, pozvedli se a šli dál, kázal dnes papež

František v Domu svaté Marty. Svatý otec mluvil o ďáblu, který pokouší jak Adama a Evu, tak Ježíše. Petrův nástupce však varoval před dialogem se satanem, který vždy končí hříchem a zkažeností.

Pokoušení nás vede k tomu, že se ukrýváme před Pánem a zůstáváme sami se svou vinou, hříchem a zkažeností. Papež vyšel z dnešního prvního čtení z knihy Geneze (3,1-8), aby se zamyslel nad pokoušením Adama a Evy a později Ježíšovým pokoušením na poušti. Ďábel se ukazuje ve formě hada, je lstivě přitažlivý a klamající, protože v tom je jako otec lži a lhář dokonalý odborník. Ví dobře, jak lidi podvést a ošálit, a uplatňuje to na Evě, vysvětloval papež. Nejprve v ní navodí dobrý pocit ze sebe sama, a tak s ní zapřede řeč, až ji postupně dovede tam, kde ji chce mít. S Ježíšem je ale průběh jiný a pro ďábla to špatně dopadne, připomenul Svatý otec. Satan se s Ježíšem snaží rozmlouvat, protože když ďábel někomu nadbíhá, vemlouvá se mu, pokouší se Ježíše obelhat, ale ten je neoblomný. Ďábel tedy odhaluje svou pravou tvář, a tehdy mu Ježíš odpovídá nikoli sám ze sebe, nýbrž slovy Písma. S ďáblem totiž nelze vést dialog, protože člověk skončí nahý jako Adam a Eva.

"Ďábel není dobrý plátce, nesplácí dobře. Je to podvodník. Všechno slíbí a pak člověka nechá nahého. Také Ježíš skončil nahý, avšak na kříži a z poslušnosti Otcí, což je zcela jiná cesta. Had, ďábel je lstivý a nelze s ním rozmlouvat. Všichni víme, co je to pokoušení, protože jsme mu všichni vystaveni – pokoušení marnivosti, pýchy, chamtivosti, lakoty...Je jich mnoho."

Dnes, dodal papež, se hodně mluví o korupci. Také to je pokoušení a pokud mu nechceme podlehnout, měli bychom prosit o Pánovu milost.

"Ve světě je hodně zkorumpovaných lidí. Známe životy takovýchto zkorumpovaných veličin, o kterých se píše na stránkách deníků. Možná začali s něčím malým – například aby nevyspravili bilanci, udělali z jednoho kilogramu devět set gramů. S korupcí se začíná v malém, jako se tady začíná s dialogem: To není pravda, že ti to ovoce ublíží. Jen ho sněz, je dobré! Je to jen maličkost, nikdo si toho nevšimne, tak do toho! A člověk postupně upadá do hříchu a zkaženosti."

Církev nás učí, abychom nebyli naivní, neřkuli hloupí, uvažoval dále papež. Mějme tedy oči otevřené a prosme Pána o pomoc, protože sami nic nezmůžeme. Adam a Eva se před Pánem skrývají, avšak zde je nutná Ježíšova milost, abychom se vrátili a prosili o odpuštění.

"V pokoušení se nedisktuje, nýbrž modlí: „Pomoz, Pane, jsem slabý. Nechci se před tebou skrývat“. To je pravá odvaha a vítězství. Když začneš diskutovat, ďábel tě přemůže a porazí. Kéž nám Pán udělí svou milost a doprovodí nás k takové odvaze. A pokud jsme byli ve slabosti oklamáni a upadli do pokoušení, kéž nám dodá odvahu povstat a jít dál. Právě proto totiž Ježíš přišel."

Zakončil papež František dnešní ranní kázání.